

GLAS GORENSKE

S 27. skupne seje OLO Kranj

Kam se bo odločil Smlednik?

O tem bo odločilo predsedstvo Pripravljalnega odbora za formiranje komun na Gorenjskem - Dotacija Tiskovnemu skladu Gorenjske

Kranj, četrtek 20. januarja.

Potem, ko je Okrajni zbor pretresal izstanke odbornikov sej tega zebra (zbor proizvajalcev je o tem vprašanju razpravil po skupni seji), so se odborniki sestali na skupni seji, da bi razpravljali o dokaj obsežnem dnevnem redu. Današnjemu zasedanju sta prisostvovala tudi član Izvršnega sveta LRS in republiški poslanec Franc Popit ter poslanec zveznega Zbora proizvajalcev Danilo Grilova.

Predno so odborniki prešli na vprašanje temeljito prouči Pripravljalni odbor, ter da ustrezen poslanec Franc Popit predlagal dodatno točko dnevnemu redu in sicer razpravo o Smledniku!

Delegacija volivcev te občine se je namreč obrnila nanj s prošnjo, naj na prvi seji Okrajnega ljudskega odbora sprož ponovno razpravo o upravno-territorialni razmejitvi bodoče gorenjske in ljubljanske skupnosti komun. Poslanec Popit je na današnji seji predlagal, naj vso to problematiko prouči predsedstvo Pripravljalnega odbora za formiranje komun na Gorenjskem in naj odloči, ali je potrebno izvesti v smledniški občini tajno anketo ali ne!

Odbornik OLO tovariš Jenko iz Smlednika pa je dal nasprotujči predlog. Poudaril je, da anketa v Smledniku ni potrebna, ker so se volivci že na svojih zborih odločili za medvoško komuno. Dejal je, da se ogrevajo za priključitev h kranjski komuni le trije ljudje v občini, medtem ko so ostali za Medvede. »To ni glas večine,« dejal.

V nadaljnji razpravi o tem vprašanju sta sodelovala še odbornika ing. Kump ter Zvonka Lesjakova, ki sta dejala, da je ravno naspromno trditvam odbornika Jenka slišali mnogo glasov za priključitev h kranjski in ne k medvoški komuni. Ob koncu pa so sprejeli sklep za ustanovitev komun v vsej državi. Komuna po osnutku sta:

Za večje uveljavljanje SZDL v Loki

Ob pripravah na občne zbere tečajev v zimskih mesecih. Z je prav in koristno, da vsako izjemo lastne iniciative komisije društvo in vsaka organizacija temeljito pretere dosedanje delo, si samokritično in brez strahu predoči uspehe in neuspehe in nato na tej osnovi v vse resnostjo in odgovornostjo pred volivci pripravi načrte za bodoče delo.

Da člani loške SZDL razumejo svoje delo, je dokazal v polni meri zadnji plenum mestnih organizacij SZDL. Referenti in diskutanti so pustili vnešnar včasih kar preveč udomačeno šablonsko in površno, samo v pozitivno stran usmerjeno razpravo. Posegli so krepko v jedro problemov, pa čeprav so bile nekatere ugotovitve negativne in bolče. Zavedali so se namreč, da je napredek mogoč le ob stvarni — pa čenav težavn — analizi dejanskega stanja, ob živi, razgibaniborbi in menj, pa tudi ob pomenjanju pred lastnim pragom.

Sekretar Ivo Puhar je poudaril v svojem poročilu, da se je zaradi svojevrstnega družbenega, zlasti ideološkega polčaja našega mesta, SZDL premalo uveljavila v javnem družbenem življenju. Se vse premalo se tudi vpliv SZDL v organizacijskih društvenih, premalo je čustiti tudi njeno romoč pri delu domačega občinskega odbora.

Zaradi slabe priprave so bili možični sestanki nekvalitetni in slabu obiskovanju ter zato niso podišli pričakovanih uspehov. Sačelo delno se je delo poživlje ob razpravi o komunalih in šolskih odborih ob koncu preteklega leta (II. kvart; Binkel). Premalo je si bo SZDL tudi v Loki priborila tisto mesto, ki ji gre.

C.

za finančno samostojna zavoda ter potrdili tudi ustrezone pravilnike. Nadalje so tudi sprejeli sklep o znižanju investicijskega kredita kmetijskemu podjetju »Sorško polje« Žabnica in Smlednik, ter sprejeli odlok o odobritvi drugega dela investicijskega posojila kmetijskemu posetvu v Škofiji Loka.

Odborniki so prav tako soglasno sprejeli tudi odlok o znižanju investicijskega kredita Okrajnega ljudskega odbora v tudi odloku o razglasitvi Indu-

znesku 10 milijonov dinarjev in oziroma razpisal prodajo še ne zemljiške parcele.

Ker so na Gorenjskem po likvidaciji nekaterih podjetij ostala osnovna sredstva še ne razporejena, so zaradi pospešenega postopka ob koncu razprave sprejeli odlok o poobla-

stvu Sveta za gospodarstvo OLO, ki bo lahko dodeljeval dodelitve tega zneska Tiskovnemu skladu Gorenjske. A.

—

Odborniki so sprejeli nadalje tudi odloka o razglasitvi Indu-

znesku 10 milijonov dinarjev in oziroma razpisal prodajo še ne zemljiške parcele.

A.

stršijske kovinarske šole »Iskra« v njenega »Doma učencev« — nemu skladu Gorenjske.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

V odboru so razen 10 odbornikov LOMO in OLO Kranj še predstavniki občinskih ljudskih

odborov Besnice, Gorič, Jezerškega, Mavčič, Nakla, Preddverja, Predosej, Smlednika, Žabnice in Senčurja.

Ob koncu pa so navzoči še izvolili 25-članski Iniciativni odbor, kateremu bo predsedoval predsednik Vinko Hafner.

Po zatišju, ki je trajalo 36 ur, so se v torek ponovno začeli boji okrog Liberije in Santa Rose. Boji se zdaj razvijajo po točno določenem načrtu in poraz agresorjev je neizogiben. V komuniketu generalnega štaba je rečeno, da so po bojih na področju Santa Rose »osvajalce dokončno vrgli nazaj«. Uporniki se drže še v Santa Cruzu. Vlada razpolaga zdaj s 1800 dobro oboroženimi ljudmi, medtem ko upornikov ni več kot 700.

**PROTI AMERIŠKIM VOHUVOM NA KITAJSKEM
ZE DRUGI PROCES**

Nanfang Džipaoa poroča, da je vrhovno ljudsko sodišče v Kvantungu odsodilo na smrt 11 ameriških vohunov, večjo skupino vohunov pa na različne zaporne kazni. Vohuni so vthotapili z ameriškimi letali. Nekateri izmed njih so bili v Cang Kaj Sekovi službi.

**OTOK JIK JANG SAN
SO ZAVZELI KITAJCI**

Kuomintansko obrambno ministrstvo je objavilo, da se se kitajske oborožene sile izkrcale na otoku Jik Jang Sanu. Kuomintanska vojska se jim je postavila v bran, vendar je bila obramsa zelo šibka. Ze navsezgodaj so kitajski letala hudo bombardirala otok Jik Jang San kakor tudi sosednji Ta Cen. Popoldne se je garnizija na otoku Jik Jang San udala kitajski vojski.

**LIBANON SE NE
BO PRIDRUŽIL TURŠKO-
IRASKEMU PAKTU**

Pomočnik generalnega sekretarja Arabske lige Libanonec Rajif Belama je izjavil, da se Libanon ne bo pridružil turško-iraskemu paktu. Belama je dal to izjavilo egiptovskim novinarjem na tiskovni konferenci.

**NACISTE ŠČITI NEMŠKA
POLICIJA**

V Hamburgu vse od 1. 1933 ne pomnijo hujšega pouličnega boja, kot je bil pred nekaj dnevi. Okrog 6000 članov delavskih sindikatov se je borilo s 400 policiji, da bi prodriči v mestno središče, kjer so desničarske skupine proslavljale obletnico nemškega cesarstva.

Delavske kolone so na več mestnih predelu policijske korone, toda v središče mesta se jim ni posrečilo prodriči. Red je bil vzpostavljen šele, ko je bila policija pomnožena.

Novo politično vodstvo komune Kranj

Preteklo nedelje dopoldne je bila v Kranju konferenca stv. itd. Tudi tem organom predstavnikov vaških in mestnega odbora SZDL s področja bo- upravljanja bo morala SZDL nudit večjo pomoč.

Tudi o razvoju kmetijstva in kmečkih zadrug so razpravljali, ter ugotovili, da je Okrajna zadružna zveza dosegla zelo lepe uspehe pri svojem delu. (O tem poročamo na drugem mestu).

Konferenci Socialistične zveze za kranjsko komuno so prisostovali tudi zvezni ljudski poslanec Boris Zherl, član Izvršnega sveta in poslanec Franc Popit, ljudska poslanica Mira Svetina in Ivo Svetin ter predsednik LOMO in ljudski poslanec Vinko Hafner.

Na „fabriki“ bo zrasel nov blok

Seje Sveta za gospodarstvo LOMO Tržič so zelo razgiban, saj obravnavajo na njih razna gospodarska vprašanja Tržiča in njegove okolice. Najvestnejši na teh sejih so tisti člani sveta, ki stanujejo izven Tržiča, največkrat pa manjkojo na sejah ravno Tržičani.

Na zadnjih sejih je Svet za gospodarstvo osvojil besedilo novega »tržnega reda«, o katerem bo sklepal še ljud. odbor. Sprejel je tudi besedilo odloka o najkrajšem in najdaljšem obdobju v tem času trgovin, gostil in obrotov. Sklenili so tudi pregleđati Dom onemogoč in nato poskrbeti, da se prostori in pritiskline popravijo.

Pot iz Leš na Vlošč, katero uporabljajo delavci, je v zelo slabem stanju in so jo zato začeli popravljati. Občina bo preskrbela vse potrebne betonske cevi za kanale.

Na »zgornji fabriki« v Tržiču bo zgradila mestna občina poleg predilniške elektrarne še letos novo stanovanjsko hišo. V njenem pritličju bo trgovina. Tako bo to največje tržiško delavsko naselje, kjer prebiva okoli 1500 delavcev, dobitlo toliko časa pričakovano trgovino.

Lani je to naselje dobitlo tudi okrepljen električni tok iz nove trafo postaje, ki jo je s precejšnjimi stroški zgradil ljudski odbor. Lansko leto pa so napeljali. Razveseljiv je sklep,

da bodo člani ZB morali sodelovati v družbenih in društvenih organizacijah in skrbeti za dobro mladine v društvu. Otrokom padlih borcev pa bodo posvečali vso skrb tudi v bodoče. Kot najvažnejši sklep na Jesenicah pa je osvojitev sklepa o gradnji spomenika padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja.

Okusno opremljena in mikavna trgovina bo pripomogla k lepšemu izgledu našega mesta.

Nova trgovina

V ponedeljek je bila v prenovljenih prostorih bivše Sajevičeve trgovine na Prešernovi cesti v Kranju odprtta nova trgovina trgovskega podjetja »Gorenje«.

Okusno opremljena in mikavna trgovina bo pripomogla k lepšemu izgledu našega mesta.

Ijali elektriko tudi v naselje kredit za gradnjo stanovanjskih »Reber« v Podljubelju, tako da hišic.

Tržič je že dobil mestnega vrtnarja, ki bo skrbel za oplešanje mesta. V tem oziru smo bili Tržičani menda na zadnjem mestu na Gorenjskem. Zato bomo imeli precej dela, da bodo nadoknadi zamujeno.

LOMO že pripravlja družbeni plan za letošnje leto. Kljub temu, da še niso točno določena več kot skromna. Medtem ko so sredstva, ki bodo ljudskemu odzivu na razpolago, pa misljivo zanimive prireditve, jih letos žal močno pogrešamo. Tržičani in tudi prebivalci najbljše okolice si želijo iger, koncertov in transformator v Lešah.

Letošnja zimska sezona kulturnih prireditiv v Tržiču je več kot skromna. Medtem ko so se lanskoto vrtstite številne zanimive prireditve, jih letos žal močno pogrešamo. Tržičani in tudi prebivalci najbljše okolice si želijo iger, koncertov in transformator v Lešah.

J. V.

ODREDBA

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

ODREDBO

o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic.

1.

Gospodarske in družbene organizacije, uradi in zavodi ter zasebni delodajalci na območju okraja Kranj morajo pri posredovalnic za delo OLO Kranj oziroma pri Komisiji za priznanje delovne dobe vložiti prijave za Izdajo oziroma za menjavo delovnih knjižic v času od 24. I. do 29. I. 1955.

2.

Komisija za priznanje delovne dobe mora odločbe o priznanju delovne dobe za tisti čas zaposlitve, za katerega so predložena dokazila, izdati do 15. III. 1955. O priznanju ostale delovne dobe bo komisija odločila, ko bodo predložena dokazila.

3.

Ta odredba velja tudi za območja mestnih občin Kranj, Tržič in Škofja Loka.

4.

Ta odredba velja takoj.

Podpredsednik OLO:
Dušan Horjak

Z občnega zbora ZB na Jesenicah

Minuli četrtek je bila redna letna konferenca organizacije Zveze borcev mesta Jesenice, ki se je udeležilo članstvo v zelo lepem številu. Poleg pregleda dosedanjega dela, ki je bilo dosedanje dela, ki je bilo v minulem letu dobro, so sprejeli na konferenci vrsto sklepov, ki bodo delovanje organizacije ZB na Jesenicah že izboljšali. Razveseljiv je sklep,

da bodo člani ZB morali sodelovati v družbenih in društvenih organizacijah in skrbeti za dobro mladine v društvu. Otrokom padlih borcev pa bodo posvečali vso skrb tudi v bodoče.

Kot najvažnejši sklep na Jesenicah pa je osvojitev sklepa o gradnji spomenika padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja.

Na »zgornji fabriki« v Tržiču bo zgradila mestna občina poleg predilniške elektrarne še letos novo stanovanjsko hišo. V njenem pritličju bo trgovina. Tako bo to največje tržiško delavsko naselje, kjer prebiva okoli 1500 delavcev, dobitlo toliko časa pričakovano trgovino.

Lani je to naselje dobitlo tudi okrepljen električni tok iz nove trafo postaje, ki jo je s precejšnjimi stroški zgradil ljudski odbor. Lansko leto pa so napeljali. Razveseljiv je sklep,

da bodo člani ZB morali sodelovati v družbenih in društvenih organizacijah in skrbeti za dobro mladine v društvu. Otrokom padlih borcev pa bodo posvečali vso skrb tudi v bodoče.

Kot najvažnejši sklep na Jesenicah pa je osvojitev sklepa o gradnji spomenika padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja.

Okusno opremljena in mikavna trgovina bo pripomogla k lepšemu izgledu našega mesta.

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št. 19-89/52) in v zvezi z odlokom o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. I. LRS, št. 48-184/54) je Okrajni ljudski odbor Kranj na skupni seji obeh zborov dne 20. januarja 1955 sprejel

Na podlagi 13. in 64. člena zakona o okrajinah ljudskih odborih (Ur. I. LRS, št.

Stanovanjska anarhija

Začelo se je že davno, ko se je nek kročač po lastni volji in iz lastnih potreb priselil v Bohinjsko Bistrico in samovoljno naselil stanovanje. Nekako ob istem času so tudi izginili poslednji ostanki stanovanjske komisije, ki je bila ves čas svojega življenja komaj kos težavnim nalogam. Vendar, dokler je obstajala, se je vsaj trudila, da bi spravila pod streho vse tiste, ki so bili strehe potrebnih. Ali je s svojim delom ustvarila več nejevolje ali več koristi, o tem se je marsikdo v Bohinjski Bistrici še sedaj pripravljajo sporeči. No, umrla je in pokopali so jo brez časti. Večina prebivalcev Bohinjske Bistrike pa je že pozabila, da je sploh kdaj živila.

Od tistih časov se razvija v razdeljevanju stanovanj popolna samovolja. Za ilustracijo, kako daleč gre ta samovolja, nekaj primerov:

SELITEV PONOČI

Uslužbenec občine — marljiv kulturni delavec — se je iz stanovanja na farovškem hlevu preselil v lepo stanovanje, o katerem nekateri trdijo, da je zanj celo preveliko. V njegovo stanovanje pa naj bi se priselil preveč. V njegovo stanovanje pa naj bi se priselil v zatohlji, vlažni in temni luknji v farovžu ob hlevu delavec s svojo družino, ki je iz svoje partizanske prakse ohranil še nekaj revolucionarnosti in iznajdljivosti. Dve leti je že molovedoval, naj mu dajo boljše stanovanje, ker ne more več vzdržati s svojimi nekaj let starimi otroki v vlagi in temi. Stanovanje na farovškem hlevu sicer ni kaj prida, vendar je vsaj suho. In po dveh letih molovedovanja, se je prvo noč, ko je ostalo stanovanje na farovškem hlevu prazno, vanj vselil. Kako je selitev lahko tako hitro opravil, je in ostane skrivnost noči.

Ker je bil dan po selitvi kar kar nalač gospodu posvečen, se je novica kaj hitro raznesla. Vili je vdrl v stanovanje, se je širilo od ust do ust. Tercialke so se zgraže in dogodek napihovale kot dokaz o preganjanju vere, pravljenejši pa so skromigovali z rameni.

Ker ni bilo oblasti, ki bi posredovala rešitev delavčevi družini, si je sam napisal zakon in ga sam izvršil. Nekateri pravijo, da je o svoji nameri obvestil postajo Ljudske milice in nekatere odbornike Zvezde borcev. Ce je tako, izgleda, da so tudi oni sprevredili upravičenost nezakonitosti, ki jo rodita sira in nevzdržen položaj.

Precej ljudi je danes na delavčevi strani in prav tako jih je precej, ki njegovo dejanje obsojajo. Prav gotovo pa so z njim vsi, ki se stiskajo po luknjah in ne vidijo izhoda, kako naj se iz njih rešijo. Ti vidijo v njem vzvornika, ki jim je pokazal pot, kako si je mogoče pomogati.

ta

DVA REFLEKTANTA ZA POLOVICI IZPRAZNJENEGA STANOVANJA

Iz nekdanje bolnišnice, v kateri so v prvi svetovni vojni umirali avstrijski vojaki za kolero in nosi še danes ime »špital«, se bo odseila stranka bržko do dobila stanovanje v lastni hiši v Ljubljani. Ko bo prazno, bo v tem stanovanju prostora za dve delavski družini.

Prav blizu pa stanuje upokojenec, ki si je nekoč toliko pritrjal od ust, da si je zgradil lastno hišico. Res, hišico! Njegov zakon je bil obdarjen s številnimi otroki. V letih po vojni pa se so njegove številne hčere začele možiti. In v vsespoln stiski za stanovanja, je upokojenec stlačil v svojo hišico nekaj novih družin, ker pač niso imeli kam iti. Ni čudno, da so tiskale misli in želje družin iz upokojenčeve hišice rešitev v stanovanju, ki bo kmalu izprazneno v »špitalu«.

Spet bi bilo vse prav, da si nisili prav tako delavec v vlažni sobi nekdanje obmejne karavle. Sreča za drugega in nesreča za prvega je hotela, da je bil prvi delavec tisto kritično dopoldno na delu. Vitrin je odprti napol izpraznjeno polovico stanovanja in družina iz karavle se je vselila vanj. Globoko razočaran zaradi tega, ker je bil prevaran v svojih upih, je delavec iz hišice pod »špitalem« postavil pred vrata divan in namaro, da bi si tako zagotovil vsaj drugo polovico stanovanja, kadar bo prazno. Ali mu bo uspelo ali ne, bodo pokazali dobrokiki, kajti slišati je, da se pripravlja na bitko tudi pismosloša, ki se je poročil, pa mora zaradi tega, ker nima kam iti, stanovati njegova žena — daleč onkraj Jelovice.

ta

DOGODKI V GRANIČARSKI KARAVLI

Nekdanja postojanka graničarjev, ki so nekoč čuvali mejo na so-

sobi. Razvila se je preprič, ki so ga slišali tudi nekaj sto metrov oddaljeni sosedje, govoril se, da so interesent skočili celo drug proti drugemu, invalidnost pa so si pridobili tudi nekateri deli pošti.

Ceprav je stara karavla zelo usmiljena in je dala streho že marsikomu, vendar ni mogla sprejeti naenkrat dveh — najbrž enako upravičenih zemljavorov. Ena stran je moralna odnehati. In ker sta imeli delavki slučajno listek občinskega tajnika, s katerim ju je povabil naj prideti iz svoje polrazpadle bajte, je moral odnehati železnice.

Vaščani pa že ugebajo, kje se bo borba nadaljevala, kakšne oblike bo zavzela in nekateri prerokejo, da bo postala kaj kmalu krvava. Nekdo pa je dal v preteklem tednu za svoja vrata zapah. »Lahko se kdo spomni, pa me vrže iz stanovanja«, je opravičil svoje ravnanje.

NAMESTO EPILOGA

Izgleda, da anarhija, ki dobiva značaj pravcate vojske, preseda že tudi občinskemu ljudskemu

odboru in morda bo sčasoma le uspel spraviti na noge stanovanjski svet, ki bo napravil vsaj nekaj reda. Slišal pa sem že mnenje: »Ja, kdo bo pa so v stanovanjski svet. Kup zamenje na vse strani, če se lotiš.« Po tej poti bo stanovanjska vojska še cvetela in se razvijala. Toda upajmo, da bo nekoč le zavladal zakon in red, ki bosta vsaj nekoliko v skladu s stranovitimi stanovanjskimi potrebinami.

Prav gotovo bo treba graditi. Mnogo graditi. Ugleden vaški politični funkcionar in eden najboljših aktivistov med vojno pa je dejal, da bi kazalo graditi drugače, kot se gradi sedan.

V petih blokih bo dvajset stanovanj in stala bodo petinestdeset milijonov dinarjev. Ce budi teh petinestdeset milijonov delavcem — stanovanjsk m interesentom — vsakemu milijonu, bi imeli v dveh letih petinestdeset stanovanj. — Tako pa le dvajset.

Morda ima prav!

FRANCE ZVAN

Nepričakovani obisk v Tiskanini

18. januarja zjutraj, ko je zapatilo nekaj snežink težko pričakovane snega in so delavci mehanične delavnice šele pričeli z delom, se je nenadoma pognoalo skozi okno v delavnico nekaj kosmetike in rogatega. Pa vendar ni — sam hudič s Polšnika? Seveda ne, le na smrt preplašen srnček, ki ga je od kdo ve kod prignalo v tovarno in ki si je s skokom skozi zastekleno okno skušal najti v razsvetljeni delavnici zavjetja pred preganjalci. Pred očmi strmečih delavcev je živalca begala okrog strojev in železja. Da bi si ne polomila nog so jo skušali ujeti, toda dva sta romala na tla, preden so jo trije krepki možaki ukrotili. Revše je bilo premočeno in od drznege skoka skozi okno ranjeno po nogah. Hitro so ga dnesli — v tvarniško ambulanto, kjer ga je dr. H. (kar brez bolniškega lista) pregledal in obvezal. Nato kratek posvet in že je brzel tovarniški avto proti Besnici, kjer so rogača spustili na svobodo. Srnjak je krepko zajel sapo in

v elegantnih, pa ne prehitnih skokih izginil v gozd med svojo rogočo bratovščino.

Srnjak je bil po mnenju delavca — lovca star približno tri leta, lepo raščen, s povsem poščenim rogovjem, desni z dvema, levi s tremi parožki.

Na koncu opozorjam vse bralce, ki bodo se delovali v tekmovalju za najboljši pismeni sestavek, ki smo ga razpisali v zadnjem številki našega lista, da je rok za predajo prispevkov podaljšan do 25. FEBRUARJA!

„Glas Gorenjske“ v vsako gorenjsko hišo!

Vedno več je bračev in naročnikov našega lista! To nam dokazuje, da je MESEC JANUAR res MESEC »GLASU GORENJSKE«!

V današnji številki bi naše brače ponovno opozorili, da smo ustanovili podružnice našega lista in to:

NA JESENICAH — PREŠERNOVA CESTA 21 — (uradne ure ob torkih in petkih od 8. do 10. ure). Poverjenika našega lista sta FRANC ZVAN in POLDE ULAGA.

V ŠKOFJI LOKI SO PROSTORI NAŠE PODRUŽNICE V PJSARNI PODJETJA »TRANSTURIST« (pred pošto). Uradne ure: ob torkih od 11. do 13. ure in ob petkih od 15.30 do 17.30.

V RADOVLJICI NA GORENJSKI CESTI ST. 15 (soba št. 14). Ob pondeljkih in petkih od 15. do 17. ure. Poverjenik našega lista je VIDA VOLC.

V MEDVODAH SO PROSTORI NAŠE PODRUŽNICE V STAVBI OBCINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA (matični urad) — Zaenkrat vsak pondeljek od 15.30 do 19.30 ure.

Vsak dan se veča število naročnikov našega lista. Tako je razen tistih, ki se dnevno sami naroča na »Glas Gorenjske«, zbrala v tem tednu podružnica na Jesenicah 11 novih naročnikov, podružnica v Kamniku 5 novih naročnikov in podružnica v Škofiji Loki 2 nova naročnika, medtem ko je IVAN MLINAR iz Kranja pridobil 58 NOVIH NAROČNIKOV.

OBVEŠČAMO BRALCE IN NAROČNIKE NAŠEGA LISTA, DA NAROČNINE ZA NAS LIST ZA LETO 1955 NE BODO POBIRALI PISMONOSE, SPRICO VELIKEGA STEVILA NAROČNIKOV, KI JO SAMI PLAČUJEJO, TEMVEČ BOMO ENI PRIJEDNJIH STEVIL NASEGA LISTA PRILIZILI POLOZNICE, NA KAR CENJENE BRALCE IN NAROČNIKE PRAV POSEBNO OPZOZARJAMO.

VSI TISTI, KI ŽELE SODELOVATI V VELIKEM NAGRADNEM ŽREBANJU, KI BO V ZAČETKU MARCA, MORAJO PORAVNATI NAROČNINO ZA LETOSNE LETO DO KONCA FEBRUARJA.

IZPLACALO SE BO, KER STA MED NAGRADAMI — 2 RADIO APARATA, — POLEG KUHINJSKE OPREME, GRADBENEGA MATERIALA, TEKSTIL, BLAGA, OBUTVE IN VRSTE VEČIJIH IN MANJŠIH PRAKTIČNIH DOBITKOV. OB KONCU OPOZARJAMO VSE BRALCE, KI BODO SE DELOVALI V TEKMOVANJU ZA NAJBOLJŠI PISMENI SESTAVEK, KI SMO GA RAZPISALI V ZADNjem številki našega lista, da je rok za predajo prispevkov podaljšan do 25. FEBRUARJA!

Nagrade so: 1. in 2. 3000 dinarjev; 3. in 4. 1500 dinarjev; 5. in 6. 500 dinarjev.

PRFBIVALCI GORENJSKE! NAROČAJTE SE NA »GLAS GORENJSKE«, NAJBOLJ BRAN IN NAJCENEJSI LIST NA GORENJSKEM!

Gorenjska - jugoslovanska Hollandija

Za 130 odstotkov povečan ha donos semenskega krompirja
Dnevni odkup mleka v okraju narasel v dveh letih za 4000 litrov

Medtem ko predvojni statistični anali beležijo, da so na področju sedanjega kranjskega okraja pridelali pred vojno le 64 stotov krompirja na ha, pa kaže povočna, lanskoletna statistika drugačno številko: lani so kmetijski pridelovalci v okraju pridelali povprečno že 140 stotov krompirja na ha (ponekod so nekateri pridelovalci to povprečje že visoko presegli).

Kako je bilo mogoče doseči Nemčije ter Holandije. Te novice, mlade krompirjeve vrste so dale ob pravilnem gnojenju krompirja so na pobudo Okrajne zadružne zveze v Kranju postopoma zamenjavalni z mladimi vrstami (predvsem v hribovitih predelih), tudi nad 200 stotov krompirja na ha, kar je naša država uvozila iz prečice.

V kranjskem okraju je pokazal prenos kakovostnih krompirjev vrst v Poljansko dolino prav lepe uspehe. Najboljše uspehe pa so v okraju dosegli v občini Naklo. Nadvse zanimivo so številke, ki kažejo, koliko pridelajo semenskega krompirja v veliko skrb, ker sicer lahko izgubi tak krompir na svojih se-staviah. Omenjeno skladislo bo lahko sprejelo okoli 100 vagonov krompirja.

S temi ukrepi bodo dani vsi pogoji ne le za ustalitev sedanja pridelave semenskega krompirja na Gorenjskem, temveč tudi za nadaljnje kakovostno in količinsko povečanje tega takšnega pomembnega prehrabnenega pridelka.

4.000 LITROV MLEKA VEC

Se leta 1953 je primanjkovalo Kranju, Tržiču in Škofijo Loki okoli 2.000 l mleka dnevno za preskrbo mestnega prebivalstva v kritičnem zimskem času.

Tedanja mlekarina v Kranju ni imela pravilnega odnosa do živinorejcev. Temu dejству je v glavnem tudi pripisati omejeno pomanjkanje mleka. Seleko so zamenjali takratno vodstvo mlekarne z ljudmi, ki so se zanimali za proizvodnjo in ki so znali z njim vzpostaviti dobre odnose, se je stanje izboljšalo.

S smotrnou odkupno politiko in s povečanjem mleka pridelovalcu na osnovi maščobe, čistote in kislosti (na tej osnovi odkupuje edino mlekarina v Črničah), je OZZ uspela povečati zanimanje živinorejcev za pridelavo mleka tudi v zimskem času. Danes je pridelovalci v Poljanski dolini, ki bo začela z delom že 1. aprila. Postaja, katero bo vodil ing. Kos, bo delala poizkuse s 50 krompirjevimi vrstami, najboljše vrste pa bo posredoval kmetijskim pridelovalcem. Razen Francije in Danske pa bo donos krompirja še veliko pred nami. V kranjskem okraju in sploh na Gorenjskem pa se da doseči še mnogo več kot kažejo dosedanji uspehi. Letos je cilj OZZ povečati pridelavo semenskega krompirja na povprečno 200 stotov na ha. Temu bo v največji meri pri pomagom izbirna postaja v Poljanski dolini, ki bo začela z delom že 1. aprila. Postaja, katero bo vodil ing. Kos, bo delala poizkuse s 50 krompirjevimi vrstami, najboljše vrste pa bo posredoval kmetijskim pridelovalcem.

Da se tudi kakovost semenskega krompirja v okraju zelo dvignila nam kaže tudi razmerje, iz katerega je razvidno, da je od sklenjenih pogodb za pridelovanje semenskega krompirja v naši republiki (skupno 439 hektarov), sklenila OZZ v Kranju s pridelovalci pogodb za 109 hektarov semenskega krompirja. mi mleka. Dosegli so celo več. Danes pošilja mlekarina dnevno celo 2.000 l mleka v Ljubljano. To se pravi, da so uspeli v dveh letih povečati odkup mleka v okraju za 4000 l in to obenem s povečanjem kakovosti mleka. Toda treba bo še veliko truda, da bi se sedanje stanje živinoreje na Gorenjskem še popravilo, prav posebno pa pogledu higienike ureditve hlevov naših kmetovalcev. Zato je prav, da OZZ ne misli sedeti na lovorikah doseženih uspehov, temveč da se trudi doseči večje uspehe.

4000 l vec

Razen izbirne postaje pa namenavajo zgraditi v Škofiji Loki, ob postaji, še skladislo se večje uspehe. A.

Ali je v Kranju potrebna še ena lekarna?

Vsekodaj ve, kako je bilo po vojni težko čakati v vrstah v trgovinah, ko se je težko dobiti ono, kar je bilo v tem času. Vse mnogo težje pa je stati v vrstah bolnikov. To pa se še vedno dogaja v Kranju. Zato ni nič čudnega, da postane v lekarniški čakalnici komu tudi slab. Ti prizori čakanja v vrstah v tukajšnji lekarni so vsakodnevni pojav, še najhujša pa je v nedeljkih in petkih, ko pridejo na sejmski dan v mesto še kmetije in izrabijo priliko, da vzamejo še zdravila za sebe ali za živino.

Kje so vzroki temu in ali se ne bi dalo to odpraviti? Hotel bi na kratko prikazati vzroke za to in stanje v tukajšnji le-

karni. Uporabil bom tudi nekaj številke. Stevilke so sicer dolgočasna stvar posebno v članekih, vendar so številke, če ravnati so m

Od petka do petka

Na splošno željo udeležencev naše letošnje ankete, začenjamo s to številko objavljati tedenski notranjopolitični komentar pod naslovom »Od petka do petka«.

Družbeni plan za leto 1955

Pretekli teden je potekel v znamenju razprav skupščinskih odborov Ljudske skupščine o nekaterih važnih zakonskih osnutkih. V ospredju razprav in zanimanja pa je bila vsekakor razprava o družbenem planu LRS za leto 1955, o katerem pravkar zelo podrobno razpravlja gospodarska odbora obe zborov — t. j. republiškega zborna in zborova proizvajalcev.

Letošnji družbeni plan predvideva, da bo živiljenjski standard porasel. Na seji obe gospodarskih odborov je že prejšnji petek govoril o osnutku družbenega plana dr. Marijan Brešelj, podpredsednik Izvršnega sveta LRS. Poudaril je, da se republiški plan giblje v okviru zveznega družbenega plana, ki je bil sprejet že konec preteklega leta. Osnova letosnjega plana so uspehi, ki smo jih v lanskem letu dosegli pri razvoju našega gospodarstva. V lanskem letu se je namreč povečala industrijska proizvodnja v primerjavi z letom 1953 za 11 odstotkov, kmetijska pa za 7 odstotkov.

Letos predvidevajo, da se bo industrijska proizvodnja spet povečala za 11 odstotkov, kmetijska pa za 5 odstotkov.

Posebno pozornost bodo posvetili kmetijstvu. Zato predlaga osnutek letosnjega družbenega plana, da je treba omejiti izvoz tistih surovih, ki jih lahko uporabimo za izdelavo močnih krmil. Na ta način se bomo izognili nevšečnostim, ki so nastale lansko leto, ko je spričo povečanega izvoza kmet prodajal sončna semena po 25 dinarjev za kg, tropine teh semen pa kupoval po 30 dinarjev, če je hotel živini pokladati močno krmo. To nesorazmerje je nedvomno precej vplivalo na zmanjšanje mlečnosti krav in prizadejalo naše gospodarstvo.

Prav tako se bo po letosnjem planu povečalo uporabljanje umetnih gnojil, od lanskoletnih 3500 vagonov na 7000 vagonov, ali za 100 odstotkov. Ustanovil se bo tudi poseben sklad za pospeševanje kmetijstva, zadruge in državna posestva pa bodo imeli posebne davčne olajšave, saj se jim bodo družbene obveznosti zmanjšale od 2 odstotka na 0,5 odstotka, ostal pa jim bo tudi ves dobilek.

V gozdarstvu se predvideva znižanje sečne za 12 odstotkov, da se uredi stanje v naših gozdovih, ki so ponekod že precej izčrpani.

Ziviljenjski standard bo, kot smo že omenili, porasel, plačni sklad pa se bo dvignil za 8 do 10 odstotkov.

Pravkar o vseh teh stvareh razpravlja gospodarska odbora obe zborov. V torek, 18. januarja, pa je začel z razpravo tudi proračunski odbor, ki je razpravljal o osnutku republiškega proračuna za leto 1955. Letošnji proračun bo za 10 odstotkov večji od lanskoletnega, vendar je zelo stvaren in preračunan na splošno število, ki naj pripomore k dvigu živiljenjskega standarda. Skupno predvideva proračun 9470 milijonov dohodkov in prav toliko izdatkov.

Med tednom je zasedal tudi skupščinski odbor za zdravstvo in socialno politiko. Zelo zanimiva je bila razprava o zobozdravstveni službi. Poslanci so govorili, da bo treba povečati kontrolo nad kvaliteto in kolikčino opravljenega zobozdravstvenega dela. Pri Svetu za zdravstvo naj bi se po predlogu tov. Mire Svetinove ustavljala posebna komisija, ker mora naj bi se zatekali zavarovanci, ki so jim bile zbrane storitve slabo opravljene.

Tudi odbor za prosveto in kulturo se je sestal pretekli teden. Razpravljal je o Prešernovih nagradah in o ustanovitvi Sveti umetniških akademij ter Filmskega sveta, posebno zanimiva pa je bila razprava o kmetijskem nadaljevalnem šolstvu. Za te šole bo treba najti več učiteljev, ne bi pa bilo koristno, če bi se sprejel sklep, da je to šolstvo obvezno v vsej republiki. Tu je treba prepustiti inicijativo okrajem. Tudi o tem, da se ljudje, ki končajo filozofsko fakulteto, nikakor ne morejo odločiti za službovanje na podeželju, so govorili. Sklenili so, da bo treba temu problemu posvetiti vso pozornost.

DRUŽINSKI POMENKI

Nasveti materam: Nočno mokrenje in vzgoja

Mokrenje v posteljo povzroča materam velike skrbi. Ta pojav je precej pogost, zato je prav, da mu posvetimo nekoliko pozornosti.

Niso redki primeri, ko starši ali drugi člani družine takšega otroka zasmehujejo ali ga celo kazujejo. To postopanje je vse prej kot pravilno. Otroci zaradi tega samo trpijo in dobivajo kompleks manjvrednosti. Nastemo, da bi jih starši hrabri in jim pomagali k večji samozavesti, jim še tisto malo vere vase ubijejo.

Najboljše sredstvo proti nočnemu mokrenju je razumna vzgoja. Vsak otrok smatra to za veliko nesrečo, vsekakor večjo kot v resnicil je. Najbolje je, da o tem ne govorimo pred drugimi ljudmi. To je stvar otroka in matere, zato ni treba, da vedo zanj še sosedovi otro-

GLAS GORENJSKE

Izdaja:
Casopisno, založniško in tiskarsko podjetje
»GORENSKI TISK«
Kranj, Koroška cesta 6.

Direktor:

Sumi Nace.

Urejuje:

uredniški odbor.

Odg. urednik:

Slavko Beznik.

Tel. uredništva: št. 475, uprave št. 190 / Tek. rač. pri NB
Kranj - okoliša št. 624-T-127 / Izhaja vsako soboto / Letna naročnina 400, polletna 200, četrletna 100 dinarjev.
Posamezna štev. stane 10 din

Ob plesnih zvokih

Spet smo v času gledaliških in koncertnih prireditev, velikih večernih zabav in plesov. Oblike za take priložnosti se znano razlikujejo od vsakdanjih.

Za običajne popoldanske oblike je primerna obleka iz lahke volnenega blaga po možnosti v temni barvi, za večerne prireditve obleka iz lahke svi-

Reportaža ob mesecu „Glasu Gorenjske“

In postal sem naročnik

Zod akviziterjev. Veste, jaz na svetu ni sitnejših ljudil e davnio sem sprevidel, da sem hudo trmast, pa se ne dam nikoli nobenemu, čeprav so si že nič kako prizadevali, da bi me ugnali. In ker sem gonil le svojo, mi doslej ni mogel še nihče do živega. Pa ne rečem, da se zato, ker ne maram akviziterjev prigovaranja, nisem zavaroval, da nisem naročil pol ducata časnika in revij, da nisem član Prešernove družbe in da ne podpiram najrazličnejših društev in organizacij. Vse to počnem. Ampak nikoli me še ni

»Ne potrebujem časnikega kratko zaključil, »povej mi, ali na časniki že naročen, ker me je zaskrbelo, da bi naletel na takšnega, kakršen je bil ti.«

Precej spokorniški je bil tisti njegov »ne«, najnega razgovora pa je bilo pri priči konec. Vem, da se takšne teme ne bo nikoli več lotil.

Naslednji se je spet potrudil do mene. Kar pri vratih mi je razdelil svoje trdno preprčanje o tem, kako gotovo si jaz želim biti naročnik. »Glasu Gorenjske.«

»Za vsem, že vem,« sem odvrnil. »Velezanimiv teknik, ki objavlja same pametne stvari s področja politike, gospodarstva, kulture in odločilno rešuje našo zavest iz nazadnjaštva. Po vrnih pa se zavaruje in tako tudi sam rešuje socialno politiko.«

»Da, vse to in še marsikaj drugega,« je dejal mirno in zelo preprčljivo. »Razen tega pa vam nudi možnost, da postanete lastnik mnogih vrednih dobitkov — med njimi je tudi radijski sprejemnik. Vidim, da ga nimate. Ali bi ne bilo...«

Ni utegnil dokončati. »Ne boste nesramni in ne očitajte mi, da tega in onega nimam, sem ga presekal. »Kako pa naj si želeniški upokojenc privošči radijski sprejemnik? Le kako. Vas vprašam?«

»Glas Gorenjske« si pa lahko privoščite in morda bo prišel z njim vred v hišo radijski sprejemnik,« je dejal tako uslužno, karob bil ne vem k vrtovanju z njim.

Ta zna bolje kot ostali, sem si mislim in mu dejal:

»Hvala. Kar imam, si sam kušam in nikoli ne spekuliram s srečo.«

Moj mož je zvito pogledal in videl, da je zasejal vam v hišo radijskega sprejemnika. In dejal sem mu: »Hvala! Glasu ne bom naročil, tako dolečno, da si je pomagal k vratom.«

»Saj se bova že videla. Boste

Cez nekaj dni me je spet obiskal. »Iskal sem ga,« je dejal,

»pa so najbrž že nekaj zaviljan.«

»Skoda...« se mi je izvilo.

»Skoda, da nisi prebral.«

In... naslednji trenutek sem naredil tisto, kar sem mislim, da nikoli ne bom. V hišu sem napisal na dopisnico, ki se je

zadrgal.

»Saj se bova že videla. Boste

pa kdaj pozneje povedali, kako

ste se odločili.«

Brez skrbi, nikoli ne bom naročil tega vašega časnika, sem vrgel togotno za njim. In kadar se srečaval, gre on mimo mene kot vojvodov, ki je dobil bitko.

Z akviziterji pa še ni bilo konca.

Potem sem se zlagal, da sem

kakor nalašč že nekaj dni vajala po mizi, naj mi začeno pošljati »Glas Gorenjske.«

Nekajkrat mi je bilo že žal in sem svoje dejanje obsojal (nekajkrat sem si celo rekel kaputant), a naročila zaenkrat še nisem preklical. In nestrpno čakan sobote, ko mi bodo prinesli prvo številko.

Nace Trma

OBRAZI IN POJAVI

Moralna moralne vzgoje

Nekdo mi je pripovedoval, za kaj vse se uporabljajo po gimnazijah ure, ki so namenjene moralni vzgoji. Res zanimivo! Zgleda, da se na teh urah počne vse — kar je prav in kar ni.

Ponekod berejo na urah moralne vzgoje Cankarja, spet drugod kako drugo čitivo — samo da učitelju ali profesorju ne bi bilo treba kaj povedati, ker je gotovo v zadregi, kaj naj bi sploh povedal.

Spet drugje ravnajo z urami moralne vzgoje še bolj mačhovsko. Imajo jih za nekakšno »rezervo«, iz katere pokrivajo primanjkljake pri drugih predmetih. Če je recimo zaradi športnega dneva, kakšne proslave, bolezni profesorja ipd. odpadla ura zemljepisa, zgodovine, slovenščine, matematike — se ta nadoknadi na ravnem moralne vzgoje!

Medtem pa je nešteto problemov, o katerih bi se spločalo — in tudi moralno razpravljati na urah moralne vzgoje. Naj omenim samo nekatere. Na šolah imamo mešane razrede. V takih razredih je poseben problem odnos med dečki in deklečami. V nekem takem razredu so se dijaki in dijakinja kar sami od sebe

sporazumeli, da se bodo odslej na ulici pozdravljali. O obnašanju med tednom vodijo posebne zapiske, ki jih potem vsak ponedeljek prebere nekdo pred vsem razredom — toda ne na uri moralne vzgoje, marveč med odmorom. Vse to se dela torej mimo šole. Potem so tu problemi pubertete, vprašanja seksualne vzgoje mladine! To so vsa področja, kjer smo, spričo predvojnega klerikalnega mračnjaštva, ki je vladalo na naših šolah, tako zaostali, da postaja to počasi resnejši problem kot naša gospodarska zaostalost, iz katere se hitro dvigamo.

Vendar se o vsem tem na urah moralne vzgoje ne govori. Če pogledamo, za kaj vse se porabijo tiste ure, kjer bi se o teh stvareh moralno govoriti, potem se ne bomo čudili, zakaj mladina teh problemov ne pozna.

Nekateri smatrajo, da je moralno to kar se mora. Mar ne zgleda, da je tako tudi z moralno vzgojo, da je le-ta na urnikih le še zato, ker mora biti.

Poslušal sem prijatelja, ki mi je pripovedoval te stvari — in nisem se moral načuditi.

ABC

Blesteč uspeh

V Ljubljani so z navdušenjem sprejeli gostovanje Prešernovega gledališča iz Kranja

V soboto zvečer je gostovala na Jesenicah gledališka družina iz Podnart, ki deluje kot sekacija TVD »Partizan« Podnart z znano Klabundovo dramo »Krog s kredo«. Zanimanje za gostovanje je bilo zelo veliko in lahko rečemo, da so bili Jeseničani presenečeni, saj se toliko kvalitetnega podajanja niso našli. Vsem igralec, ki so viole podajali naravnost dovršeno, predvsem pa režiserju Lampiču, je treba le čestitati in jih stati za zgled ostalim gledališkim družinam radovljškega okraja.

Literarni večer v Kamniku

Delavsko-prosvetno društvo »Solidarnost« je vrsto svojih letosnjih kulturno-prosvetnih predavanj začelo z literarnim večerom, na katerem so nastopili naši književniki: Tone Seliškar, Ferdo Godina, Peter Levec in Janez Menart. Gostovanje slovenskih književnikov, ki so brali svoje kraješke sestavke v prvi in pesmi, je privabilo v malo dvorano kulturnega doma lepo število ljubiteljev literarne umetnosti. Goste je pozdravil predsednik sekcije tovarš Lovro Gerden in izrazil željo, da bi se podobni literarni večeri še večkrat priedili.

Iz Mavčič

V Mavčičah so občani občutili vedno večje potrebe do kulturnoumetniškega dela, zato so si lansko leto ustanovili Kulturnoumetniško društvo »Simon Jenko«. Danes pa imajo v društvu štiri sekcije: pevski zbor, dramsko družino, šahovsko sekcijo in knjižnico. Za leto 1955 so si že izdelali obširen in bogat program.

Z velikim veseljem so se zadejeli pripravljati na proslavo, ko bodo praznovali dve veliki obletnici — 120. obletnico rojstva Simona Jenka in 10. obletnico osvoboditve, ki bo maja meseca v rojstni vasi Simona Jenka. K sodelovanju so povabilili še bližnja kulturnoumetniška društva in Svobode, da bo proslava čim slovesnejša. Člani društva »Simon Jenko« pa se zavedajo, da so pred njimi velike težave in naloge, katere upajo, da bodo z dobro voljo in resnim delom ter s sodelovanjem ljudskih organizacij in ljudske oblasti zadovoljivo rešili.

Masce polemike

Na Jesenicah so uprizorili ne prvine v umetnosti (Bunc: »mladinsko igro Trnuljčica«). Jesenški dopisnik U. piše o tem v »Glasu Gorenjskem«. Ob tej priliki polemizira z mojo lanskim oceno iste igre, kar je v redu, ali pa v redu način, kakršnega se poslužuje.

V naši časopisni, pa tudi revialni polemiki se je zelo udobjačila metoda, da iz neke miselne celote iztrgaš en sam stav, ga osvetliš z željeno lučjo, mu daš smisel, ki ga nima in ki je nevzdržen, če že ne do kraja smešen, nakar nesrečno ga pisca junaska zmelješ v sončni prah. Učinkovita metoda, ki v pogosti rabi ni postala nič bolj snažna.

Prav te metode se posluži domisnik U. Motiv te igre je ponemčevanje, pravi, da sem zapisal pred letom dni in sončno jasno ter logično dokaze nesmisel te trditve, saj je Trnuljčica kulturna last vseh narodov in hudi slovenskega. In nič nevarnosti ni v dokazovanju, saj pač nihče več, razen znabitv avtorja in (v moje veliko, prijetno prenečenje) domisnika U. ne pomnil podrobnosti iz moje lanske scene.

Kakšna pa je bila misel, iz katere je, kot željal iz deske, izpuljen »sinkriminiran« stavek. Sistematično potučevanje slovenskega človeka pred prvo vojno je pričelo zgodaj. Že v tretjem razredu ljudske šole so slovenskega otroka začeli učiti nemškega jezika. Da bi se trdili jezik priljubil otroku, da bi se pokazala njegova superiornost napram jeziku hlapcev in pastirjev. Je Schulverein preobrali deželo med drugim tudi s ilustriranimi pravljicami bratov Grimmov, ki so na ta način opravljale važno ponemčevalno poslanstvo. Po tej poti, kot steber nemškega mostu na Jadran, so postale te pravljice kulturna last našega naroda.

Če domisniku U. v moji oceni ni uspelo ločiti motiva — izraz-

ZANIMIVOSTI

DESET LET DELA

društva, ki je poneslo ime Kranj v svet

REFKO MED TROFEJAMI

KDO JE TO REFKO? Refko je steber kranjskega namiznega tenisa. Bil je prvi referent namizno teniške sekcije in je še danes neumoren odbornik, igralec in vzgojitelj. Refko — tako mu pravijo njegovi »vajenci«, piše se pa Stane Rebolj.

Pred nekaj dnevi sem ga obiskal. Čeprav ga poznam že dolgo časa, si nisem nikdar predstavljal, da ima v svoji sobi tak »nered«. Ko sem vstopil v sobo je imel vso zastavljeno s pokali, plaketami, diplomami, zastavicami, slikami in drugimi podobnimi rekviziti. Samo diplom sem našel že skoraj 200, potem pa nisem imel več potrpljenja štet, ker me je bolj zanimalo, kakšne načrte kuje ta prihodnost Refko in predsednik namizno - teniškega kluba Slavko.

ČE BI IMELI PROSTOR...

KRANJSKI »PINKPONKAŠI« so sklenili, da se bodo letos udeležili vseh zveznih tekmovanj v Sarajevu in na Reki, vseh republiških prireditvev, mednarodnega mladinskega in seniorškega prvenstva v Opatiji in Beogradu. Ze meseca aprila pa bodo spet odpovedovali na daljšo turnejo v Italijo, Švico in Nemčijo. Upajmo, da se bodo tudi to pot borili v inozemstvu, kot so se na podobnih turnejah do sedaj, saj so v tujini le redko izgubili kakšen dvoboj. Zenska ekipa bo avgusta potovala v Nemčijo, nekatere igralci in igralke pa so že povabljeni na mednarodno prvenstvo Avstrije.

Za uspehe na teh tekmovanjih bo potrebno precej treninga in vztrajnosti. Izbiha igralcev je velika, saj jih je v klubu skoraj sto, med katerimi je več kot tri četrtine mladincev in pionirjev. Vodstvo kluba pa ima velike težave s prostorom, kjer bi njihovi aktivni igralci lahko trenirali. »Če bi imeli prostor, potem bi mi šele pokazali, kaj zmoremo«, jih vekokrat slišimo moledovati. Večiko pa je še pionirjev in mladincev, ki imajo veselje do namiznega tenisa, katerim pa društvo ne more nuditi možnosti, da bi se tudi oni razvedrili pri »ping-pongu«. Zakaj? — Nimo prostor!

Danes jih nekaj trenira v tovarni »Iskri«, nekaj pa jih lahko trenira na II. državnih gimnazijih, toda še v večernih urah, tako da se pionirji tudi takrat ne morejo udejstvovati pri tem tako lepem in za njih tako koristnem športu. Treba jim bo

pomagati, da prebodi te težave, saj to zaslužijo.

PRAZNOVALI BODO DESETO OBLETNICO

V LETOSNJEM LETU bodo obhajali kranjski »pinkponkaši« majhen jubilej — 10. obletničko obstoja namiznega tenisa v Kranju. Za ta svoj praznik pripravljajo igralci velik mednarodni namizno-teniški turnir mest, na katerega so že povabili dve moštvi iz Avstrije, po eno iz Ze-

Refko klofuta belo žogico

neve, Luksemburga, Saara, Nemčije, Italije in Čehoslovaške. Na tekmovanje, ki ga imenujejo tudi »Turnir za pokal Kranja«, bodo povabili tudi trenutno najmočnejše moštvo v državi, »Grafičarje« iz Zagreba, v katerem nastopajo Dolinar, Vogrinc in Uzorinac.

Za ta svoj jubilej bodo imeli tudi razstavo, na kateri bodo razstavili vse pokale, plakete, diplome, slike itd., ki jih bo skupaj skoraj tisoč, in kjer jih bodo vsi Kranjčani in ostali obiskovalci lahko videli in potem sami presodili uspehe in delo kranjskih namiznoteniških igralcev.

B. Fajon

1. nagrada — Anica Bregar, mon Jenko, Kranj; Geršak A. Ljubljana, Stožice 78 — 3.000.— Resa 2, p. Videm-Krško; Mira dinarjev;

2. nagrada — Ahačič A., Park svobode, Kranj — 2.000.— dinarjev;

3. nagrada — Vehovec Martina, Hraste 1, p. Smlednik — 5 kg milia;

4. nagrada — Vilfan Jože, Sp. Bitnje št. 23, p. Zabnica — 5 kg pralnega praska;

5. nagrada — Mavko Bojan, Preserje 2, p. Radomlje — blago za žensko krilo;

6. do 8. nagrada — Mauer Dušan, Škofja Loka; Julka Sošič, Serjak, Trata 8, p. Cerknica; Kočnik Rado, Reginčeva 24, Kranj; Ovsenik Jože, Predoslje;

— prejme naglavne rute;

9. do 28. nagrada — po eno to polje, Kranj; Zagoščil Anteklenico alkoholnih pijač so dobili: Perčič Franc, Cerknje 59; Martinka Antolič, knjigarna S. Ijana.

KONEC PLEŠAVOSTI?

Petinosemdeset ljudi, katerim so izpadali lasje in ki so

se zdravili na londonski kliniki, je izjavilo, da so popolnoma ozdravili: lasje so jim spet zrasli in izgledajo 20 let mlajši. Pleše so na kliniki zdravili z nekim posebnim preparam.

RAZPRODAJE V ANGLIJI

Januar je v Angliji tisti mesec, ko v trgovinah razprodajo po nižjih cenah zastarelo blago. Zato ljudje nestrenpo pričakujejo konec leta. Nek poročni par je čakal petnajst ur v vrsti pred trgovino, čeprav je bil hud mraz, da bi si žena kupila krznen plač. Neka deklca pa je čakala polnih devetnajst ur, da bi si kupila cenejšo obleko.

Izzreballi smo nagrade

1. nagrada — Anica Bregar, mon Jenko, Kranj; Geršak A. Ljubljana, Stožice 78 — 3.000.— Resa 2, p. Videm-Krško; Mira dinarjev;

2. nagrada — Ahačič A., Park svobode, Kranj — 2.000.— dinarjev;

3. nagrada — Vehovec Martina, Hraste 1, p. Smlednik — 5 kg milia;

4. nagrada — Vilfan Jože, Sp. Bitnje št. 23, p. Zabnica — 5 kg pralnega praska;

5. nagrada — Mavko Bojan, Preserje 2, p. Radomlje — blago za žensko krilo;

6. do 8. nagrada — Mauer Dušan, Škofja Loka; Julka Sošič, Serjak, Trata 8, p. Cerknica; Kočnik Rado, Reginčeva 24, Kranj; Ovsenik Jože, Predoslje;

— prejme naglavne rute;

9. do 28. nagrada — po eno to polje, Kranj; Zagoščil Anteklenico alkoholnih pijač so

dobili: Perčič Franc, Cerknje 59; Martinka Antolič, knjigarna S. Ijana.

Peeplah v Angliji

Že več kot 20 let v Angliji veste iz Lock Nessa ni povzročila takega preplahta kot pred kratkim. Zadnjih 20 let se je v morju večkrat pojavila čudna »pričaken«, česar pa očividcem največkrat niso verjeli. To nenavadno pričaken so nekateri videli samo zgodaj zjutraj ali proti večeru v meglenih in oblačnih dnevih. Dosedaj so vedeli povedati o tej pričaki, da je sive barve, z izbočenimi grbami na oklepnu in krilom na hrbitu ter da se v jugasto premika.

Zadnjikrat je videla to čudno pričaken mornariška posadka ribiške ladje »Rival«, ki je plula okoli Lock Nessa. Pozornost je vzbudil kazalec na instrumentu za raziskovanje morskega dna s pomočjo ultrazvokov, ki je orsal to čudno »pričaken«. Nikdar prej niso govorili tako verjeti kot tedaj. Slika je pričaken kot mešanico prazgodovinske velike mravljive in škorpijona, ki sta nekoč živela v Sahari. Dolga je 17 m in ima 4 noge.

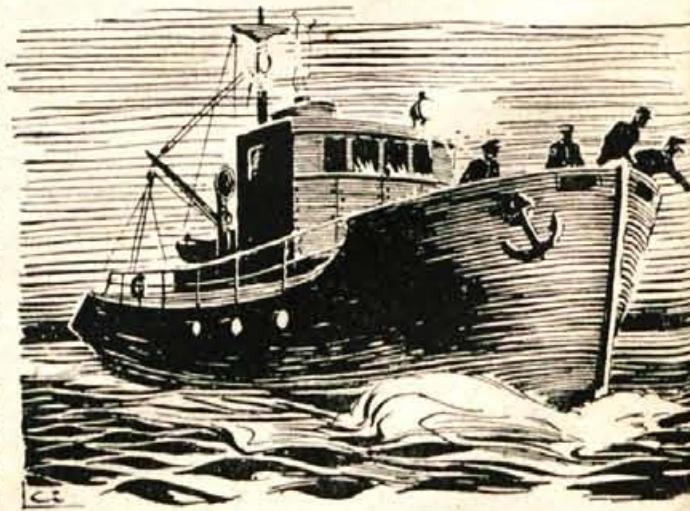
To so opazili pred kratkim. Medtem ko je »Rival« mirno plul in se je posadka grela v kabini z vročim čajem, je bil na izvidnici Peter Andersson. Ta je pazil na kompas in večkrat pogledal tudi na kazalec instrumenta, ki zaznamuje vso spremembu na morskem dnu.

Aparat zabeleži celo skupine rib. Kazalec se je lepo premikal, naenkrat pa se je sunkovito premaknil. Prvo kar je Andersson lahko razbral iz aparata je bilo, da je 145 metrov nad morskim dnem verjetno neka mor-

ská stena. Ko pa je dalj časa vodna stena, Mnoga, poznejsa opazoval kazalec, ga je sprele raziskovanja na istem mestu niti strah. Kazalec je natančno so ugotovila kaj podobnega. Neocrtaval nekaj neznanega. Andrešson je začel klicati tovarne.

Vsi so pritekli na palubo in poveljniki ladje je prevzel komando, da bo odkril, kaj polemeni zabeležil neko čudno, živo in neverjetno veliko bitje. Znanstvenik M. Slek je izjavil, da lahko z gotovostjo trdi, da

so bill zmanj.

Strokovnjaki iz tovarne, kjer je bila ta »pričaken« zaostal so izdelali instrument, so se en potomec nekega prazgodovinskih pregledali in ugotovili, da skega bitja. Misliš so, da je instrument z ultrazvoki pravilno verjetno plezaurus. To veliko beležil, brez napake. Ne-nova oblika, ki so jo odkrili nadaljno pojav in čudna ravna obliko, to domnevo ovrgla, ker imenika pričazni je izključila možnost, da bi to bila morska pod-s katerimi ne bi mogla plavati.

Najdražji biser dobijo v kokosovem orehu

Vsako leto izvozijo iz »maglega raja« — holandske kolonije v južni Ameriki, Suriname — več kot 10 milijonov kokosovih orehov. Kokosov plod obirajo nepretrogoma skozi vse leto, največja bera pa je vsake 3 mesece. Tamkajšnji prebivalci tako budno čuvajo te plodove, da jih večinoma obrajo še preden so zrelli. Obiralcii splezajo na drevo in s posebnimi pripravami, raznimi noži, obirajo dragocene kokosove orehe. Jedra obranljivih orehov potem sušijo na soncu in dobijo tako imenovana kopra, iz katerih se cedi palmovo olje. Iz tega olja delajo »Sannevo« margarino, ostanke kopre pa uporabljajo kot odlično živalsko krmlo, luskinice pa za gorivo.

Malokdo ve, da so v nekaterih kokosovih orehih tudi biseri. Skoraj neverjetno, toda resnično. Biser iz kokosovega oreha je iste kakovosti kot tisti iz biserne školjke.

Na vrhu ima oreh 3 luknjice, ki jih imenujejo »očesa«. Dva od teh sta vedno zaprta, medtem ko je tretje odprt in ima mrentko mrentico, skozi katero vzklije kal. Ta klica je v začetku še tako slaba, da hrane ne more sesati iz zemlje, temveč jo črpa le iz orehovega jedra. Večkrat pa so že videli ko-

ZA BISTRE GLAVICE Magični lik

1	2	3	4

Iz naslednjih črk AAAA C II KK OO RR TTT vpišite vodljivo in navpično besede, ki pomenijo: 1. naš voditelj, 2. država v Aziji, 3. teža posode ali omota, 4. človek z velikimi, izbuljenimi očmi.

Ne morem, da vas ne bi vprašal. Pionirji, Vašega Kosobra zelo zanima ali ste rešili rebus pravilno? Upam, da. Saj ni bilo več let raziskuje ta zanimiv busu skrit že star pregovor: pojav. Pri enem svojih poizku-Rana ura, zlata ura!

stavljen prav tako kot biser školjke. Kokosov biser je običajno velik kot grahovo zrno, v izjemnih primerih pa celo kot lešnik.

Nekateri znanstveniki si tolmačijo nastanek teh biserov tudi tako, ker palme na otoku Saramaku rastejo na korallni obali.

Angleški znanstvenik Lawell že tako težko uganiti, da je v reči let raziskuje ta zanimiv busu skrit že star pregovor: pojav. Pri enem svojih poizku-Rana ura, zlata ura!

Takoj nato je poslal Bridea h kapitanu s sporočilom, da je dobil zvezo s parniki, ki bo prispel na kraj nesreče najkasneje v petih urah.

Kapitan je poslušal poročilo, ne da bi odmaknil oko od indikatorja, na katerem je kazalec še vedno polagoma padal.

"Pet ur," je ponavljal sam pri sebi. Ali bo Titanic zdržal toliko časa?" Verjetno je bil drugačnega mnenja. Poklical je Murdocka.

"Murdock, zbudite vse potnike in odredite, naj se vsi člani posadke razen onih v strojnem oddelku, zberejo na krov. Rešilni člani naj bodo pripravljeni. Razdelite rešilne pasove."

Sele ta povelja kapitana so strelzila prvega oficirja. Sele sedaj se je zavedel resnosti položaja. Zato je nemudoma odšel, da izpolni povelje.

ZENE IN OTROCI, NAPREJ!

Na ladji je zavladal preplah. Ladijski strežniki so begali po hodnikih in tolkli po vrati kabin. "Vstanite, hitro, ladja se potaplja!" V trenutku so bili vsi budni. Napol oblečeni so hiteli na krov.

Sedaj ni bilo nikogar več, ki se ne bi bil zavedal, da bije Titanic zadnja ura. Z grozo so gledali velikana, cigar sprednji del je bil že do polovice v vodi. Ljudje, ki so prihajali na krov, niso mogli po hodnikih več hoditi, marveč so morali plezati.

Luč pa so še vedno svetile. Tudi markonijev aparat je še vedno pošiljal v eter signale na pomoč. Potniki v salonih so si pripenjali rešilne pasove. S krova pa so sikale neprestano v jasno noč rakete in prosile pomoč. Sirene so tulile in dvakrat revolverske strele, ki so ubijali tiste, ki se niso hoteli pokoriti ukazu.

A. Arbeles:

Naša najdba, in tajni vhod v podzemlje, ki mu še nisva našla ključa, sta tako zaposlila moje misli, da je žena opazila mojo raztresenost. Toliko časa me je pregovarjala, da sem ji obljubil, da bom zaprosil za dopust prej, kot sem nameraval. Ceprav sem bil trdno odločen, da bom to noč prespal v postelji, me je čuden občutek, prepletan s strahom in radovednostjo, prisilil, da sem vstal in pričakoval tisto tajanstveno uro spodaj na cesti.

V cerkevem stolpu je ura odbila polnoč in takoj nato sem zaslišal strahoten krik. Topot bežečih ljudi je prihajal bliže, blizu in zasedovanje je šlo mimo mene natanko kot prejšnjo noč. Točkat sem razločno videl, da je imela ženska na sebi dolgo obleko, kakršne nosijo nune; na prsih je bila nekoliko odprtia, kakor da jo je v naglici vrgla nase. Za hip je obrnila k meni svoj obraz, bled, žudovit obraz, na katerem so temne oči izzarevale svojevrsten sj. Spet sem bil prisilen v diru slediti lovu in spet je vse izginilo pri leseni ograji, ki je omejevala podrtijo. Zdelo se mi je, da sem natanko videl, kako je ženska odprla vrata in stopila na gradbeni prostor.

"Ali danes spet niste ničesar videli?" sem zaklical nočnemu čuvaju. Mož je samo z glavo boječe odkimal.

"Jaz pa vem, da je vstopila tu noter in vi ste žensko miali videti!"

Cujaj je vztrajal, da ni videl nobene ženske in sploh nikogar. Potisnil sem ga proč in začel iskat. Ne da bi sam seb utemeljeval, zakaj mi je pravzaprav toliko do tega, da bi prišel zadevi do dna, sem preplezel vse kopice podrtin in stokrat misil, da sem v temnih sencah zagledal žensko v dolgi sivi dunski oblek. Enkrat sem se bliskovito obrnil, ker se mi je dozvedeval, da mi s tihimi stopinjam sledi takoj tesno za mano, da slišim njeno dihanje.

Odprl sem cerkev s ključem, ki sem ga zaradi nekega temnega namena danes pustil v žepu svoje suknje. V tistem trenutku nisem pomisli, da nihče ni mogel bežati v zaklenjeno cerkev. Ko sem se prepričal, da v cerkvi ni žive duše, sem

vstopil v zakristijo in izvlekel svoj načrt. Svetlozeleno se je svetlikala mesečina na starim omari, lepe rezbarije na njej pa so bile kot posrebrane. Vrsta lepo izrezanih skratov je v mesecini izstopala iz rjavozlate osnove in zdelo se mi je, da je njegova razposajenost v luč živa. Postal sem pozoren na sliko, ki je visela nad omaro. Podnevi je nisem opazil. Bila je stara slikarija, začrnala od kadila in plamenov sveč in le obraz

svetlobi mesečine me je obšlo, kot da sem to oblije že nekje videl. Te temne žareče oči so se še pogledale v moje.

Vztrpel sem v nepojmljivem grozji. Naenkrat me je obšla strahotna misel.

Dostikrat imamo občutek, da se ta ali ona misel, ki nas takoj nenehoma obide, sploh ni rodila v nas samih, da ni naša, marveč da je prišla od kdo ve kje zunaj in da nam jo je nekdo posredoval, da je to torej misel nekoga drugega. Ta občutek je bil tako močan in zdelo se mi je, da je bila misel izgovorjena zraven mene, kot da me je nekdo posvaril... s šepetajočim ženskim glasom posvaril, kajti smisel te tuje misli je bilo svarilo. Bilo je, kot da mi je nekdo zašepetal, naj se pazim, naj ne odpiram hodnika, zaznamovanega na mojem načrtu.

Hotel sem se ostresti misli in sem poskušal njen izvor razlagati iz čudovite tišine, iz molka, ki je bil prenasilen s kadrom. V starem zidovju zakristije, ki so ga vznemirjali pretresi dela in rušenje sosednjih poslopjev, se je venomer posipalo. Zdelo se mi je, da je mesečina izpolnjena s tem posipavanjem, da se sestoji iz zrcic srebrenega peska, ki polži skozi peščeno uro časa. Čim bolj sem se trudil, da bi zaposilil svojo pozornost z opazovanjem kolice, tem trdovratnejše je vračalo opozorilo: naj vendar nikar ne izvršim svojega načrta, da ne naklopjam težke nesreče.

Spet in spet sem krčevito poskušal obrniti svojo pozornost na čudovito igro mesečine in vedno bolj vsliljiv in bolj pronicajoča je bila tuja misel. Za hip se mi je zdelo, kot da je nekdo položil roko na mojo ramo in šepetal tik ob mojem ušesu. Potem pa sem čisto razločno začutil, kako je hotela neka tuja volja zagospodariti nad mojo. Dvignil sem oči in se zagledal v temne, plameni sršče oči na sliki nad omaro.

Tedaj pa sem se naenkrat jasno zavedel: preje, ko je bežal skrivnostni nočni lov mimo mene, sem te oči že videl; bille so oči zasedovane žene. Ceprav nisem bojazljivec, me je obšla takja groza, da me je obilj marzel pot. Niti kričnik nisem niti zbežal, storil sem nekaj, kar je bilo mnogo slabše. Počasi, z očmi uprtimi v oči na sliki, sem se odmikal korak za korakom, kot da moram ubegati resnični nevarnosti. Pri tem pa sem trdno držal v roki velik cerkevni ključ, takoj kot uporabljamo pri robarskem napadu najbližje orodje kot orložje. Končno sem bil v cerkvi in zaločil sem zakristijska vrata, da je po obokih, skritih v temi, globoko zadoneo. Zdela se mi je, da so klipi in podobe menjali svoje drže in da zro name s posmehljivimi obrizi.

Hitro sem zapustil cerkev.

Ostanek noči sem do jutra prebil brez spanja. Sele ob sončnem vzhodu sem za nekaj trenutkov zadremal. Ob obitajnem času sem že bil na gradilšču. Hotel sem takoj pričetil z delom v zakristiji. Klub nočnemu svarilu sem bil odločen odkriti hodnik. Pri dnevnih luč moj strah ni imel toljke moči, da bi odločilno vplival name.

(Dalje prihodnjih)

Največja tragedija v zgodovini pomorstva

Ukaz je bil: "Zenske in otroci, naprej!" Toda družine, matere, otroci in očetje, se nikakor niso mogli spriznati z mislijo, da bi se morali na tako grozen način ločiti za vedno. Zato so vse bolj pritisnali proti rešilnim člom. Rediteljem ni preostalo drugega kot streljati. V eni minutni je padlo 65 ljudi. Slabotne ženske in otroke je množica pomendrala. Manjka besed, ki bi lahko popisale pretresljive prizore, ki so se dogajali, ko so reditelji s silo ločili žene in otroke od očetov, matere od sinov. Bili so primeri, ko so še raje vse družine v smrt, kot da bi se ločile.

Veliko nesrečo je preživel tudi naš rojak Franc Karun iz Milj pri Kranju. Karun se je vračal iz domovine, kamor je prišel po svojo 3-letno hčerko, spet nazaj v Ameriko. Ob nesreči se ga je dekletce takoj krčevito držalo okrog vrata, da je niso mogli ortrgati od njega. Tako je tudi on z otrokom vred prišel na rešilni čoln. Malo pred svetovno vojno se je Karun vrnil v domovino in njegova hčerka — morda edini še živi slovenski brodolomec s Titanica — še vedno gospodinji na svojem domu.

PEKEL SE JE ODPRL

Strojnica in bunkerji so osameli. Voda je zalila vse koticke. Od znoja in premogovega prahu počnele človeške postave so se začele umikati v zgornje prostore. Ob pogledih na pravljično razkošje teh prostorov, so se jim na široko odprle oči, ki so bile doslej navajene le pekoče svetlobe žarečih peči, v katerih žrela so metalni premog. Vdri so v bar in izpraznili vse steklenice, kolikor jih je še ostalo od gostije bogatašev. Vinjeni so začeli razgrajati po krovu in ropati po kabinah vse, kar so preplašeni bogataši pozabili v njih. Zanje ni bilo rešitve. Prav zato so bili predzni do blaznosti.

To je zmedo na palubi samo še povečalo. Murdock je brezglavo tekal po krovu in poskušal pomiriti ljudi iz pekla. Toda kdo se je mogel upreti silam narave! Še Titanic je klonil pred njo!

"Kaj naj storim z delavci? Ponoreli so", je povprašal kapitana.

"Imejte pamet, Murdock, in ne vbadajte se z njimi", mu je odvrnil kapitan. "Sedaj je čas, da rešimo, kar se rešiti da! Poskrbite, da bodo pripravljeni vsi člani in razporedite veslače!"

"Vse to je urejeno, kapitan! Toda čolnov je premalo. Častnik, ki skrbi za rešilne čolne, mi je ravnokar sporočil, da je čoln številka I odpeljal še preden je bilo dano povelje, naj se spustilo čolni v vodo. V njem je bilo pet žensk in štirje veslači."

"Kdo je dal povelje za to", je zahrmel kapitan. Videlo se je, da je močno vznemirjen.

"Mr. Ismay, kapitan", je odvrnil Murdock. "Tudi on je v čolnu. Preoblekel se je v žensko."

Trpek nasmej je zaigral kapitanu okrog usten. Nato pa je sklonil glavo in molčal. "Videti je bilo, da je bojazljivec", je premisljal sam pri sebi.

Zadnje čolne so spustili v vodo. Luči so počasi, počasi ugašale. Ladja se je vse bolj nagibala. Markonijev aparat je utihnil. Le godba je še vedno igrala...

Okrog potapljačega velikana se svetlikajo medle luči. Zgleda, kot da bi mu

Ljudje blažnijo! Le kapitan Smith stoji kakor klop na svojem mostičku, ki še vedno moli iz vode. Val, ki je pljusnil preko ostanka ladje, ga je odnesel s seboj. Toda kapitan Smith je bil star pomorščak. Utrgal se je iz objema valov in se pognal nazaj proti ladji. Ko je z muko pripeljal na krov, je držal v rokah na pol mrtevga otroka, ki ga je spotoma iztrgal valovom.

Godba je še vedno igrala. Njeni zvoki so prevpili glas kapitana Smitha.

"Odpuščam Vas iz službe 'White Star Linea' z upanjem, da tudi v tem trenutku ne boste pozabili, da ste možje in britanski pomorščaki!"

Solze so zavilale kapitanove oči. Ljubeče in s krvavečim srcem je objel zadnje ostanke Titanica...

Zadnji ostanki Titanica so izginili z morske gladine. Brodolomci so še vedno poskušali z zadnjimi močmi uti smrti. Z zadnjimi močmi so poskušali doseči rešilne čolne. Toda so trenutki, ko postanejo ljudje zveri! Namesto, da bi ušli smrti, so se vsi tisti, ki so plavali k člom, samo še približali. Kajti brodolomci v čolnih so vse, ki so se obešali na čolne, potolkli z vesli, ker so se bali, da bi se čoln ne prevrnil.

V jasni, zvezdnati noči je na morju, obkroženem od lednih gora, kraljevala groza. Brodolomcem so se zaradi slane vode vnele oči. Postajali so apatični. Na rešitev ni mislil nihče več.

Nenadoma je vsem zastal dih. Kakor ranjena žival se je pognal Titanic iz morja. Strahovit pok se je razlegel po morju. Kotli in peči so se razsuli. Titanic se je postavil navpično. Toda samo za trenutek — potem pa se je za vedno pogrenzil v globino. Za vedno? To bodo pokazala raziskovanja, ki še trajajo.

REŠITEV PRIHAJA

Tišino, ki je zavladala med brodolomci, je prekinil veslač, ki je iznenada zapil: "Glejte luč! Rešitev prihaja!"

Luč je prihajala vse bliže. Negotovost se je v trenutku spremnila v upanje, da bodo vendarle rešeni. Krmari so usmerili svoje čolne proti svetli točki v daljavi in čolni so odpluli rešitvi nasproti.

Ne, to ni bil privid. Svetla točka te dobivala vse jasnejšo obliko parnika, ki je s polno paro plul proti kraju nesreče. Minute so se vlekle kakor večnost. Toda že ob pomisli na rešitev je postal brodolomcem topleje pri srcu.

Končno se je parnik ustavil. Bil je 18 tisoč tonski potniški parnik last družbe Cunard "Karpathija". Izkušeni mornarji so hitro izpraznili vseh 15 člom. Brodolomci so odpeljali v že pripravljene prostore in jim nudili prvo pomoč in okreplila.

(Nadaljevanje prihodnjih)

svetnice, ki naj bi jo slika predstavljal, je gledal kakor iz mraka stoletij.

Sicer pa, ali je to obraz svetnice? Ali ni bil to portret ženske, ki je nekdaj živila v tem zidovju? Zdela se mi je bolj živa in bolj osebna kot slika svetnice in zdaj v zelenasti